

Apró történetek.

— Tegnapi a mának. —

A háboru utáni időkben művészek, újságírók és színészek, tehát kétszeresen is senkik, hetenként egy párszor összejöttek Ocskay Kornél hajlékában, falatozás és terefere irányában. A falatozás piknik alapon történt és az volt a legérdekesebb, hogy mindenki más-más ételneműt hozott, pedig sült haltól kezdve csöves kukoricáig sok minden került fogyasztásra. Papp Gábor, a festő, szatyorbán hozta az almásrétest és a malaclopó köpenyeg alatt magával cipelte a Gonosz Pista-féle bakterlámpást. Egyik este nagy lakoma volt, mert megérkezett *Tapolczai Dezső*, a Városi Színház igazgatója, aki Budapestről megszökött a gersli korszak elől. Tapi (ez a becző neve Tapolcainak) egy kissé kiéhezetten érkezett Szegedre és nagy vágyat érzett a kiadósabb ételek iránt. A nagy pikniken lett is része benne. Ocskay volt az előző és *Beregi Sándor*, volt aradi színész, majd aradi rendőrkapitány, nem bírta az iramot a „kiséti” tenoristával. Amikor Ocskayné, *Hilbert Janka*, a nővérel felszolgált a feketekávé, megkezdődtek a mókák, az évődések és a „kócosok” körében szokásos vesézések. A házigazda tenorista imitálásokkal mulattatta a társaságot, *Beregi Sándor* jóízű színes-történeteket adott elő, Tapi pedig a fővárosi gersli-korszak gyönyöreiről rajzolt színes képet. Hangos kacajról visszhangzott a szoba, a jókedv tetőfokára hágott. Ahogy egy pillanatra megszűnt a kacagás, Tapi megkérdezte a társaságtól, hogy hallotta-e az alföldi magyar történetét, aki a két gyereket fölvitte Budapestre?

— Nem hallottuk — volt az egyhangú felelet.

— Hát úgy történt az eset, hogy a magyar elhatározta, hogy a két kis gyereket fölviszi a fővárosba. A gyerekek már az uton kérlelték az apjukat, hogy vigye el őket az állatkertbe. A kívánság a fölérkezés után való napon teljesítődött és a két kis gyerek tágra nyílt szemmel szemlélte az croszlánt, a tigrist, az elefántot és egyéb harcos fenevadat. Egyszerre a két gyerek megindult a nagy medence felé, ahol a nagyobbik azt mondta a kisebbiknek: Jancsi, nézd mán no, e mög a tó. Az ám mondta a kisebbik. A tó azonban nem sokáig érdekelte a két gyereket, mert megindultak új szépségek és látványok irányába. Hirtelen, váratlan, Jénás, a viziló, fölbukkant a víz színe fölé és lubickolni kezdett a medencében. A két gyerek hátrafordult és látja a spriccelős vizijátékot. Nézik, nézik, majd megszólal a nagyobbicska: Jancsi, ehun-e, e mög a hattyu. A társaság hangos kacajra fakadt, nemcsak a pompás ponton, hanem a jóízű előadás miatt is. Csak Papp Gábor, aki egy kissé fáradtan és egyedül ült a diványon, nem nevetett, sőt egy arcizma sem rándult meg.

Ujabb móka, újabb évődés és elbeszélés következett, amiket állandó kacagás kísért, de Gábor, a festő, komoly maradt, nem nevetett. Már-már azt hittük, hogy rosszul van, amikor Tapi elbeszélése után vagy husz perccel, hangosan elkezdett nevetni és kisdéd kezével verdeste a térdkalácsát.

— Mi van veled Gábor, mi történt? — kérdezték a kócosok. Gábor azonban egyre nevetett, a hasát fogta

tendő, hanem a kéziratpapir.) — Mit szólnak hozzá a lapjaink?

— És mit szólnának ahhoz, ha az urak vízbe fullnának?

— Akkor a kiadók megsiratnák az előlegeket.

— Hát én még se eresztem el az urakat, hanem hogy a kiadók se sirjanak, adják ide a távirataikat.

S Pulcz altábornagy maga küldte el Pestre a jelentéseket a katonai távirón.

Ennek az esetnek is része lehetett benne, hogy mikor az altábornagy hosszú betegség után, amely alatt a király is meglátogatta, 1882-ben meghalt Bécsben, ahová saját kívánságára szállították, a magyar lapok szokatlan melegséggel sira ták el a hősi halottat. Mert az volt, a fronton kapott tüdőgyulladás, az ez évi délmagyarországi vízáradások védelmi munkáinak.

Szeged piros és fehér virágokból való koszorút küldött a koporsójára és elnevezett róla egy utcát, amelyről ime, negyven év után is alig tudják, kiről kapta a nevét. Ha az utca sarkán a jelzőtáblára odatették volna két sorban a neve alá, hogy ki volt ez a derék katona, akkor nekem most nem kellett volna róla tárcát írnom.

S ha ezeket a jelzőtáblákat megcsinálnák addig, míg például tud róla egy-két ember, hogy ki volt az a Mérey, vagy Szende Béia, aki utcát kapott Szegeden, akkor egy generáció múlva nem hinnék azt, hogy a Kemes-utcát valami híres szegedi államférfiről nevezték el.

és könnyes lett a szeme a jóízű kacagástól.

— A hattyu — mondta egyre tartó nevetés közt — a hattyu, a gyerek ugyancsak elalálta . . .

Ritkán történt meg, hogy *Lipcey Ádám* egy pár pesti bohémvel vasárnap vendégeskedésre nem érkezett meg a szögedi városba. E ritkaságok alkalmával is feketekávéra, Tömörkényékhez kellett menni, mert így kívánta azt az „elnök” ur, már mint Tömörkény.

— Pistával gyertök, — adta ki az órét a másik Pista.

A kívánságot tolmácsoltam dr. *Kószó István* előtt, aki kijelentette, hogy ő bizony nem megy, mert Pista itatja az embert, ő pedig mostanában rem iszik, mert árt neki. Magyaráztam, hogy így, meg úgy, nem kell inni, nem is muszáj, csak feketét és ha koccintani illik is, hát magunkkal viszünk egy üveg málnaszörpöt, amely szódával vegyítve üdítő ital, színre meg olyan, mint a jó szögedi siller, hát azt ihat. Kószó még mindig huzakodott, de végre mégis engedett és egy üveg málnaszörppel megindultunk Tömörkényékhez. Pista egyedül ült az asztal mellett, előtte az üveg bor, meg szóda és szivta a „cigit”. Alig léptünk be a szobába, Pista már öntött és koccintott.

— Nem iszok — toltá félre a poharat Kószó.

Földbérrevízió és határkiigazítás.

(A Szeged tudósítójától.) A mezőgazdasági bizottság szombaton délelőtt 11 órakor *Bokor Pál* polgármesterhelyettes elnökletével ülést tartott a város háza tanácstermében. Az ülésnek csak három tárgya volt, de mindhárom tárgynak rendkívül nagy fontossága van a város gazdasági életére. Ez a három tárgy a városi bérföldek béreinek revíziója, az eltulajdonított városi földek visszaszerzése és a vitézi szék legújabb földigénylése volt.

A földberek revíziója.

Bokor Pál polgármesterhelyettes az ülés megnyitása után ismertette a bizottsággal azokat az okokat, amelyek szükségessé teszik a földhasznóberek revízióját. A közgyűlésen már több ízben felmerült és általános helyeslésre talált az a jogos kívánság, hogy a város hatósága végrehajtsa az aránytalanságot, amely a régebben bérbeadott földek és a már buzavaltás árverésen hasznosított földek bére között van. A tanács már több ízben megkísérelte a ferde helyzet reparálását, több ízben emelte a béreket, ártért a buzavaltásra, de az aránytalanság még ma is kirívó. Éppen ezért azt javasolja, hogy a bizottság hozzon elvi határozatot és ezzel mondja ki, hogy szükségesnek tartja a bérrevíziót azoknál a dűlőknél, amelyek átlagos holdankinti bérösszege nem éri el a száz kiló buzát. Mondja ki a bizottság elvben azt is, hogy a revíziónál a föld minősége legyen irányadó és bizza meg az elnököt, hogy a bizottság tagjai közül hármat, egy belterületi, egy alsó- és egy felsőtanyai gazdát delegáljon abba az albizottságba, amely a revízióra részletes javaslatot dolgoz majd ki a főügyész, a főkönyvvivő és a főszámvevő közreműködésével. Ez a bizottság június végefelé tartaná meg ülését, úgy hogy javaslatát a tanács már a júniusi közgyűlés elé terjeszthetné.

A mezőgazdasági bizottság a polgármesterhelyettes javaslatát egyhangulag elfogadta és ezzel a határozatával teljes mértékben igazolta a Szegednek azt a régen elfoglalt álláspontját, hogy a földberek emelését maguk az érdekelt bértilók is indokoltnak tartják. A polgármester tartózkodása tehát érthetetlen és alaptalan volt. Véleményünk szerint ez a határozat még mindig nem jelent teljes megoldást, mert azt kellett volna kimondania a bizottságnak, hogy a nem buzavaltás árverésen hasznosított régi bérleteknél a békeparitás alapján állapítsák meg buzavaltásban a földbereket. Lehet azonban, hogy az albizottság módosítja majd ezt az elvi határozatot, amely lényegében nem is ellenkezik a mi álláspontunkkal és a tanács elé már ilyen értelemtől javaslatot terjeszt.

Az elbirtokolt városi földek.

A második tárgyat dr. *Simkó Elemér* tb. főügyész ismertette a bizottsággal. Elmondotta, hogy a város földjeiből egyes magánbirtokosok évről-évre több és több földet szántottak hozzá a saját birtokukhoz. A város földjeinek határa még mindig rendezetlen, az utak menté citek földek is eltűnnek maholnap haszon nélkül. A dűlölak mentén hasonló állapotok uralkod-

— Mé nem, te erdőből szalajtott — kérdezte sértődötten Pista.

— Mert jót és csak a magamét fogyasztom — kötődött Kószó, Pistával.

— Tömörkény már a hólyagos himlőt emlegette, majd beszéltette Pószét, a kislányát, hogy fekete, meg „cigi” legyen. És ujra kínálta az italt. Erre Kószó fogott egy tiszta poharat, málnaszörpöt öntött bele, majd szikvizet.

— Orvosi rendeletre mostanában ilyenekkel élek.

— Nem szégyüllöd magad? — ripakodott rá Pista.

És ittünk tovább, de Kószó megmaradt a málnaszörp mellett. A két jóbarát folyton évődött egymással és látszott Tömörkényen, hogy az ablakon szeretné az utcára kihajítani a málnaszörpös palackot. Kószó paraszti históriákat adott elő és Tömörkény elővette a kis noteszát és jegyezgetni kezdett. Majd ismét öntött, ezuttal a Kószó málnaszörpös poharába is. Kószó tiltakozott, de Tömörkény hátba vágta és nyájasan szólt Kószóhoz:

— Ne te ne, hiszen tudhatnád, hogy amikor bormissza voltam, nekem is jól esett, ha valaki megkönyörült rajtam és egy kis bort öntött a málnaszörpös poharamba.

Az őszinte szavak után a málnaszörpös üveg lekerült az asztalról . . .

nak. Hozzávetőleges becslés szerint a város jogtalanul elbirtokolt földje öt-hatszáz holdra terjed. Már több ízben történt megmozdulás a város tulajdonának visszaszerzésére. A város hatósága évekenkel ezelőtt megkísérelte a meghamisított határok kiigazítását, de a Berger-féle méréssel megállapított határ olyan bizonytalan volt, sűrűn megtört, hogy biztosítása lehetetlen. Éppen ezért szükségesnek tartja azt, hogy a birtokhatárokat véglegesen rendezze a város hatósága, mégpedig kiegyenesítéssel, ami annyit jelent, hogy a jogos határok pontos megállapítása után a töréseket el kell tüntetni. Ez által számos új citekföld keletkezik, amelyeket ha a magánbirtokosok földjéből hasitaná ki a határ, a város váltaná meg, ellenkező esetben pedig a magánbirtokos. Az új határt úgy kell megállapítani, hogy lehetőleg kevés magánbirtokból hasítson az új citekföldeket, mert a magánbirtokosok szívesen vásárolnak, de az eladásba nem mennek bele. Javasolja tehát a mezőgazdasági bizottság, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy szükségesnek tartja a város a szomszédos törvényhatóságok és a magánbirtokok közötti határok kevés töréssel való kiegyenlítését, a dűlölak rendezését, az új határok végleges megjelölését, mégpedig úgy, hogy a töréspontokat eltávolíthatatlan mészköttömbökkel jelöljék meg és határvonalat hasznosító élőfával ültessék be mindenütt. Ez az eljárás örök időkre biztosítaná a városhatár sértetlenségét.

A mezőgazdasági bizottság egyhangulag elfogadta a főügyész javaslatát azzal a kikötéssel, hogy a citekföldek eladási árát buzavaltásban állapítsa majd meg a város tanácsa.

A szegedi vitézek örökbérlete.

Ezután az elnök felolvasta azt a levelet, amelyet a vitézi szék kapitánya intézett a város tanácsához. A levélben hivatkozik arra, hogy *Csongrádmegyében már mindenütt földhöz jutottak a vitézi szék tagjai, csak Szegeden nem*. Kéri, hogy a város hasítson ki a közlegelőkből erre a célra kilencszáz holdat, azt adja örökbérletbe a szegedi vitézeknek holdanként 75 kiló rozs átlagbérért. *Bokor Pál* a kérés teljesítését nem tartja lehetetlennek a város anyagi érdekei szempontjából, csak az a kérdés, hogy a legelőterület újabb megcsönkítése nem veszélyeztetli-e az állattenyésztés érdekeit. A statisztikai adatok szerint a legelőre hajtott állatok száma évről-évre csökken, ami azt bizonyítja, hogy a szegedi gazdák lassanként áttérnek az érszerűbb állattenyésztésre, a haszonállatokat saját földjükön tartják, tehát nem kifogásolható. Éppen ezért javasolja, hogy a kért kilencszáz hold helyett csak ötszáz hold átengedésére tegyen a bizottság előterjesztést.

Molnár József főszámvevő a rezvaluta helyett buzavaltást ajánl, hogy egységes legyen a városi földek bérrendszere. A bizottság úgy határozott, hogy a polgármesterhelyettes előterjesztését elfogadja *Molnár József* módosításával és a 75 kiló rozs helyett hatvan kiló buzabér megállapítását javasolja a tanácsnak.